

EXPUNERE DE MOTIVE

Implementarea programului de lărgire a NATO prin aderarea țărilor candidate și expansiunea Alianței către Europa centrală a creat obligații pentru țările candidate de a-și re tehnologiza armata pentru a ajunge la standardele corespunzătoare statelor membre.

Pentru multe companii, aceasta a însemnat noi oportunități de afaceri prin deschiderea a noi piețe de desfacere pentru produsele militare și nu numai.

Încercările României de a-și re tehnologiza armata prin modernizarea echipamentelor existente și de a-și asigura re tehnologizarea cu produse autohtone, s-au dovedit, cel puțin în parte, nefezabile. A devenit evidentă necesitatea de a importa armament, echipamente militare, dar și alte categorii de bunuri, servicii și lucrări care nu sunt disponibile pe piața internă.

Sumele necesare pentru realizarea acestor importuri sunt însă foarte mari, implicând un efort financiar deosebit, mai ales în condițiile unui buget de stat deficitar. Având în vedere acest lucru, s-au căutat modalități care să reducă acest efort financiar și să aducă totodată beneficii României, ca țară importatoare.

Cel mai avantajos este offset-ul: un sistem de compensații economice pentru achiziționarea de produse, lucrări sau servicii de pe piața externă, în special în domeniul apărării și securității, dacă aceste achiziții depășesc un anumit prag valoric, care să dovedească tocmai acest efort financiar menționat mai sus. Compania aleasă, prin procedurile legale, să furnizeze produsele, să execute lucrările sau să presteze serviciile, se angajează prin acordurile offset să facă investiții în țara importatoare, produsele urmând a fi exportate, să facă transfer de tehnologie și know-how către agenți economici autohtoni, facilitând astfel și crearea de noi locuri de muncă; valoarea totală a acestor beneficii ar trebui să fie cel puțin egală cu suma platită pentru comanda făcută prin contractul de achiziție.

Din punct de vedere istoric, guvernele au menținut inițial o politică de tip "hands off" în ceea ce privește offset-ul, privindu-l ca tranzacție între părțile contractante. Ulterior, țările contractante au introdus proceduri pentru aprobarea programelor offset pentru a se asigura că acestea sunt compatibile cu strategia lor de dezvoltare și oferă beneficii economice.

Pentru achiziționarea de echipamente tehnice, materiale și servicii, în special pentru apărare și securitate, utilizarea offset-urilor a devenit o practică obișnuită, atât în țări ale Uniunii Europene (Finlanda, Danemarca, Austria, Olanda), cât și în alte țări (Elveția, Kuwait, Emiratele Arabe Unite, Noua Zeelandă).

Țara importatoare poate atrage beneficii economice substanțiale din programele offset atât prin obținerea de noi capacități de producție, cât și prin vânzarea de produse pe piețele din străinătate, deoarece competitivitatea bunurilor produse este un element esențial în valoarea programului offset. Programele offset sunt o șansă de a începe o cooperare în afaceri pe termen lung, între agenți economici autohtoni și companii străine.

Conform ultimelor studii elaborate de NATO și GAO, țările dezvoltate, cu industrii consacrate, utilizează offset-urile pentru a face transfer de tehnologii către propriile companii.

Țări cu economii industrializate mai recent utilizează atât offset-urile militare, cât și cele comerciale pentru transfer de tehnologie și know-how.

Țările în curs de dezvoltare, cu economii mai puțin industrializate, utilizează, în general, offset-uri pentru a crea afaceri comerciale profitabile și pentru a-și consolida infrastructura.

Țări care la începutul anilor '90 nu solicitau offset-uri, le cer acum în mod curent. La sfârșitul anului 1997, comerțul țărilor est-europene se îndreptase deja către offset-uri, în special pentru procurarea de echipament militar și aerospațial. În prezent, există o tendință din ce în ce mai pregnantă de a solicita offset-uri nu numai când este vorba de achiziții militare, ci și comerciale. În mod special, producătorii de armament au continuat să angajeze offset-uri în Europa centrală - prin licitațiile privind contractele de achiziție legate de admiterea în NATO.

În Rusia și estul Europei, offset-uri militare și comerciale sunt furnizate de companii din SUA, Canada și din vestul Europei.

Gama tranzacțiilor offset nu se limitează la cooperare industrială, ci oferă posibilitatea de a desfășura programe în educație, îngrijirea sănătății și altele, când se ocupă de necesități specifice regionale.

Offset-urile continuă să fie un factor important și necesar într-un climat caracterizat de creșterea competiției pentru un număr din ce în ce mai mic de contracte de achiziție internaționale.

În prezent, țările importatoare solicită un mai mare transfer tehnologic, o valoare mai mare a programului offset.

Offset-urile pot avea mai multe forme, dar de cele mai multe ori includ solicitări ale guvernelor țărilor importatoare ca un anumit procent din valoarea contractului cu furnizorii, executanții sau prestatorii să fie executat în țara importatoare și cu forță de muncă autohtonă sau ca tehnologii avansate să fie transferate ca parte a achizițiilor de echipamente, astfel încât să se poată crea și extinde atât activități comerciale, cât și industriale.

Se propune ca în România offset-ul să se aplice atunci când partea română intenționează să achiziționeze produse, servicii sau lucrări necesare sistemului național de apărare, a căror valoare depășește 5 milioane EURO.

Programele offset trebuie să promoveze semnificativ interesele economice ale României și să creeze instrumente eficiente de îmbunătățire a balanței comerciale prin:

- a) contribuția la o dezvoltare economică durabilă;
- b) investiții de capital străin;
- c) aportul de noi parteneri de afaceri;
- d) deschiderea de noi piețe de export pentru produsele românești și creșterea semnificativă a exporturilor existente ale produselor românești, în special cele din domeniul ingineriei;
- e) creșterea competitivității industriei românești;
- f) facilitatea transferului de tehnologie avansată și know-how;
- g) furnizarea elementelor de cercetare regională;
- h) dezvoltarea cooperării în cercetare și dezvoltare;
- i) crearea de noi locuri de muncă.

Derularea programelor offset în România poate contribui la creșterea semnificativă a exporturilor, în special a produselor finite, la penetrarea pe noi piețe de desfacere, la noi investiții străine și transferuri de tehnologie.

Având în vedere invitația adresată României la Reuniunea NATO de la Praga din 22 noiembrie 2002 de a adera la acest organism, eforturile României îmbracă forma unor măsuri urgente, ceea ce justifică și elaborarea prezentei ordonanțe de urgență.

Față de cele arătate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Adrian Năstase

